

Жабка- мандрівниця

Всеволод Гаршин

Жила-була на світі жабка-скрекотушка. Сиділа вона в болоті, ловила комарів та мошку, весною голосно квакала разом зі своїми подругами. І все життя вона прожила б благополучно – звичайно, в тому випадку, якщо б не з'їв її лелека. Але сталася одна пригода.

Одного разу вона сиділа на гілці, що висунулася з-під води і насолоджувалася дрібним теплим дощиком.

«Ах, яка сьогодні чудова мокра погода! – думала вона. – Яке це насолода – жити на світі!»

Дощик крапав на її строкату лаковану спинку; краплі його підтікали їй під черевце і за лапки, і це було чудово, так приємно, що вона трохи не заквакала, але, на щастя, згадала, що вже осінь і що восени жаби не квакають,- на це є весна,- і що, заквакавши, вона може втратити свою жабячу гідність. Тому вона промовчала і продовжувала ніжитися.

Раптом тонкий, свистячий, переривчастий звук пролунав у повітрі. Є така порода качок: коли вони летять, то їх крила, розсікаючи повітря, точно співають, або краще сказати, посвистують; фью-фью-фью-фью – лунає в повітрі, коли летить високо над вами згряя таких качок, а їх самих не видно: так вони високо летять. На цей раз качки, описавши величезне півколо, спустилися і сіли як раз в те саме болото, де жила жаба.

– Кря, кря! – сказала одна з них. – Летіти ще далеко, треба поїсти.

І жаба зараз же сховалася. Хоча вона й знала, що качки не стануть їсти її, велику і товсту жабу, але

все-таки, на всяк випадок, пірнула під корч. Проте, подумавши, вона зважилася висунути з води свою голову: їй було дуже цікаво дізнатися, куди летять качки.

– Кря, кря! – сказала інша качка. – Аж холодно стає! Скоріше на південь! Скоріше на південь!

І всі качки стали голосно крякати в знак схвалення.

– Пані качки, – наважилася сказати жаба, – що таке південь, на який ви летите? Прошу вибачення за турботу.

І качки оточили жабу. Спочатку у них з'явилося бажання з'їсти її, але кожна з них подумала, що жаба занадто велика і не пролізе в горло. Тоді вони всі почали кричати, ляскаючи крилами:

– Добре на півдні! Тепер там тепло! Там є такі славні теплі болота! Які там черв'яки! Добре на півдні!

Вони так кричали, що майже оглушили жабу. Ледве-ледве вона переконала їх замовкнути і попросила одну з них, яка здавалася їй товстішою і розумнішою за всіх, пояснити їй, що таке південь. І коли та розповіла їй про південь, то жаба прийшла в захват, але в кінці все-таки запитала, тому що була обережна:

– А чи багато там мошок і комарів?

– О! Цілі хмари! – відповіла качка.

– Ква! – сказала жаба і тут же обернулася подивитися, чи немає тут подруг, які могли б почути її і засудили за квакання восени. Вона аж ніяк не могла втриматися, щоб не квакнуть хоч разок:

– Візьміть мене з собою!

– Це мені дивно! – вигукнула качка. – Як ми тебе візьмемо? У тебе немає крил.

– Коли ви летите? – запитала жаба.
– Скоро, скоро! – закричали всі качки. – Кря, кря!
Кря, кря! Тут холодно! На південь! На південь!
– Дозвольте мені подумати тільки п'ять хвилин,
сказала жаба. – Я зараз повернуся, я напевно
придумаю що-небудь хороше.

І вона шубовснула з сучка, на який було знову
влізла, в воду, пірнула в тіну і абсолютно зарилася в
ній, щоб сторонні предмети не заважали їй
розмірковувати. П'ять хвилин пройшло, качки
зовсім було зібралися летіти, як раптом з води,
біля сучка, на якому сиділа жаба, показалася її
морда, і вираз цієї морди був сяючий.

– Я придумала! Я знайшла! – сказала вона. – Нехай
дві з вас візьмуть у свої дзьоби прутик, а я
прицеплюсь за нього посередині. Ви будете летіти, а
я їхати. Потрібно тільки, щоб ви не крякали, а я не
квакала, і все буде чудово.

Хоча мовчати і тягнути хоча б і легку жабу три
тисячі верст не бозна-яке задоволення, але її розум
привів качок у такий захват, що вони одностайно
погодилися нести її. Вирішили змінюватися кожні
дві години, і так як качок було, як мовиться в
загадці, стільки та ще стільки, та півстільки, та
чверть настільки, а жаба була одна, то нести її
доводилося не особливо часто. Знайшли хороший
міцний прутик, дві качки взяли його в дзьоби, жаба
причепилася ротом за середину, і вся зграя
піднялася на повітря. У жаби захопило дух від
страшної висоти, на яку її підняли; крім того, качки
летіли нерівно і смикали прутик; бідна скрекотушка
бовталася в повітрі, як паперовий паяц, і з усією
сили стискала свої щелепи, щоб не відірватися і не
гепнутися на землю. Однак вона скоро звикла до
свого становища і навіть почала оглядатися. Під
нею швидко проносилися поля, луки, річки і гори,

які їй, втім, було дуже важко розглядати, тому що, висячи на прутіку, вона дивилася і трохи вгору, але дещо все-таки бачила і раділа і пишалася.

«Ось як я чудово придумала»,- думала вона про себе.

А качки летіли слідом за парою, яка несла її, і кричали і хвалили її.

– Дивно розумна голова у жаби,- говорили вони. – Навіть між качками мало таких знайдеться.

Вона ледве трималася, щоб не подякувати їм, але, згадавши, що, відкривши рот, вона звалиться зі страшної висоти, ще міцніше зціпила щелепи і зважилася терпіти.

Вона бовталася таким чином цілий день; качки несли її, змінювалися на льоту, спритно підхоплюючи прутік. Це було дуже страшно: не раз жаба трохи було не квакнула від страху, але потрібно було мати присутність духу, і вона його мала. Ввечері вся компанія зупинилася в якомусь болоті; із зорею качки з жабою знову вирушили в дорогу.

Качки летіли над полями, над пожовклими лісами і над селами, повними хліба в скиртах; звідти доносився людський гомін і гупання ціпів, якими молотили жито. Люди дивилися на зграю качок і, вбачаючи в ній щось дивне, показували на неї руками. І жабі страшенно захотілося летіти ближче до землі, показати себе і послухати, що про неї говорять. На наступному відпочинку вона сказала:

– Можна нам летіти не так високо? У мене від висоти паморочиться голова, і я боюся впасти, якщо мені раптом стане погано.

І добрі качки обіцяли їй летіти нижче. На наступний день вони летіли так низько, що чули голоси.

– Дивіться, дивіться,- кричали діти в одному селі,- качки жабу несуть!

Жаба чула це, і в неї серце стрибало.

– Дивіться, дивіться,- кричали в іншому селі дорослі,- ось диво!

«Чи знають вони, що це придумала я, а не качки?» – подумала скрекотушка.

– Дивіться, дивіться,- кричали у третьому селі,- яке диво! І хто це придумав таку хитру штуку?

Тут жаба вже не витримала і, забувши всяку обережність, закричала з усієї сили: – Це я! Я! Я!

І з цим криком вона полетіла вгору ногами на землю. Качки голосно закричали; одна з них хотіла підхопити бідну супутницю на льоту, але промахнулася. Жаба, дригаючи всіма чотирма лапками, швидко падала на землю, але так як качки летіли дуже швидко, то і вона не впала прямо на те місце, над яким закричала і де була тверда дорога, а набагато далі, що було для неї великим щастям, бо вона впала в брудний ставок на краю села. Вона скоро вигулькнула з води і негайно ж знову зопалу крикнула на все горло:

– Це я! Це я придумала!

Але навколо нікого не було. Перелякані несподіваним плескотом місцеві жаби всі поховалися у воду. Коли вони почали показуватися з неї, то з подивом дивилися на нову сусідку.

І вона розповіла їм дивну історію про те, як вона думала все життя і нарешті винайшла новий незвичайний спосіб подорожі на качках; у неї були свої власні качки, які носили її, куди їй завгодно; як вона побувала на прекрасному півдні, де так добре,

де такі прекрасні теплі болота і так багато мошок і всяких інших їстівних комах.

– Я заїхала до вас подивитися, як ви живете,- сказала вона. – Я буду у вас до весни, поки не повернуться мої качки, яких я відпустила.

Але качки вже ніколи не повернулися. Вони думали, що скрекотушка розбилася об землю, і дуже жаліли її.